

OD REDAKCJI

Na zawartość 67. tomu „Rozpraw Komisji Językowej ŁTN” składają się w większości (oprócz artykułów M. Guz, P. Fałowskiego, K. Osior-Szot i K. Waśkowskiego) teksty referatów wygłoszonych podczas międzynarodowej konferencji naukowej pt. *Języki i dialekty na pograniczach, Kresach i peryferiach. In memoriam Professoris Slavomiri Gala*, zorganizowanej w Łodzi przez Zakład Dialektologii Polskiej i Logopedii Instytutu Filologii Polskiej i Logopedii Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego oraz Polską Akademię Nauk, Oddział w Łodzi w dniach 7–8 grudnia 2018 roku. Została ona zadedykowana zmarłemu 11 grudnia 2013 roku prof. Sławomirowi Gali, wieloletniemu kierownikowi Katedry (obecnie Zakładu) Dialektologii Polskiej i Logopedii oraz redaktorowi naczelnemu „Rozpraw Komisji Językowej ŁTN”, którego obiektem zainteresowań naukowych były antroponimia, pogranicza dialektalne oraz słowotwórstwo w gwarach. Z tego zakresu pochodzą Jego najważniejsze publikacje książkowe o charakterze monografii, rozprawy i artykuły, a także publikacje, które powstały pod Jego kierunkiem lub redakcją naukową.

Do dyskusji na temat sytuacji językowej panującej na pograniczach etniczno-językowych (w tym na dawnych Kresach Wschodnich – rozumianych jako swoisty typ pogranicza), pograniczach dialektalnych oraz terenach peryferycznych zaproszono wybitnych badaczy z wielu ośrodków naukowych reprezentujących Ukrainę, Czechy, Rosję, Słowenię, Czarnogórę, Litwę i Polskę. Tematem ich wystąpień było funkcjonowanie języków i dialektów na pograniczach dialektalnych oraz językowo-kulturowych. Wygłoszone referaty poświęcono między innymi polskim gwarom na Lubelszczyźnie, Warmii, Mazurach i w innych regionach naszego kraju, odmianom języka polskiego używanym na Ukrainie i na Zaolziu, a także językom mniejszości etnicznych w Polsce, na przykład na Podlasiu. Wiele wypowiedzi dotyczyło także pograniczy językowych funkcjonujących w ramach innych niż polska wspólnot komunikacyjnych, przede wszystkim w obrębie Słowiańszczyzny południowej. Problemy funkcjonowania pograniczy językowych rozpatrywano na materiałach pisanych i mówionych, w tekstach

użytkowych i artystycznych, w ujęciu historycznym i współczesnym, w wymiarze empirycznym i teoretycznym. W prezentowanych artykułach zostały przedstawione wyniki badań dotyczących statusu i funkcjonowania języków literackich i gwar w warunkach pogranicza (etnicznego bądź dialektalnego) w powiązaniu z tłem historycznym, społecznym, politycznym i kulturowym.

Irena Jaros
Katarzyna Sicińska